

NIEUWSBRIEF

december 2025

Agenda

<i>Dinsdag 16 december:</i>	Lezing 'Verborgen gloed', over fluorescentie in de natuur
<i>Dinsdag 30 december:</i>	Eindejaars plantenjacht
<i>Zaterdag 10 januari:</i>	Snertwandeling
<i>Donderdag 29 januari:</i>	Lezing dierenogen

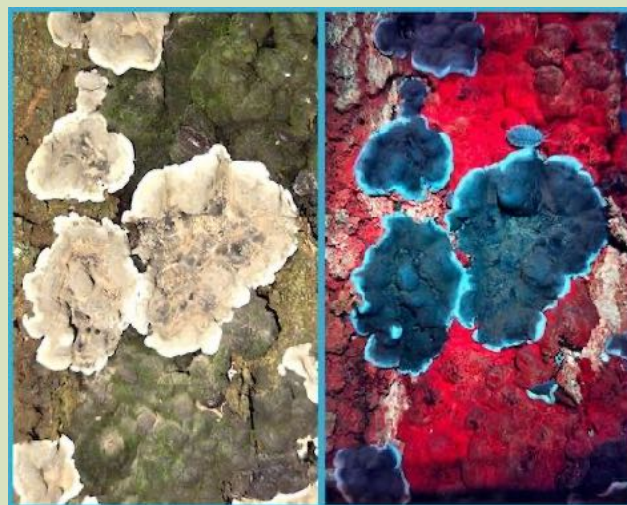
DINSDAG 16 DECEMBER - LEZING 'VERBORGEN GLOED', OVER FLUORESCENTIE IN DE NATUUR

"Er gaat een hele nieuwe en bijzonder fascinerende wereld voor je open", aldus Frank Huisman van IVN-KNNV Assen. Hij ging met een speciale lamp in het donker de natuur in.

Op dinsdagavond 16 december vertelt hij over de magische wereld van fluorescentie. Fluorescentie is het natuurkundige verschijnsel dat bepaalde planten, dieren of voorwerpen een felle kleur laten zien wanneer je er met een UV-lamp op schijnt. Net zoals je bijvoorbeeld ook de veiligheidskenmerken van papiergeld zichtbaar kunt maken. De lezing 'Verborgen Gloed' begint om

19.30 uur in het Duurzaamheidscentrum in het Asserbos.

Tijdens de lezing laat Frank Huisman met eigen foto- en filmbeelden opmerkelijke kleurtransformaties zien in de duistere Drentse natuur. Hoe werken deze kleurveranderingen en wat is het nut ervan? Frank Huisman kwam veel uitdagingen tegen op zijn ontdekkingsreis door deze onbekende wereld en wil hier graag over vertellen om ook anderen enthousiast te maken. Het bijwonen van de lezing kost € 2,50 voor leden van IVN-KNNV en € 5,00 voor niet-leden. Aanmelden via activiteiten@ivnassen.nl

Grijze buisjeszwam op algen

Reuzenbalsemien

Datum en tijd: dinsdag 16 december 2025 van 19.30 uur tot ongeveer 21.30 uur

Locatie: Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2, 9401 SL Assen

DINSDAG 30 DECEMBER - EINDEJAARS PLANTENJACHT ASSEN

foto Birgitta Marijnissen

Ga je mee op jacht naar wilde planten die in de winter bloeien? Op dinsdag 30 december gaat de Plantenwerkgroep van natuurorganisatie IVN-KNNV Assen op zoek naar bloeiende planten. Vinden we dit jaar bijvoorbeeld weer bloeiende madeliefjes of een bloeiende hazelaar?

Iedereen is welkom om mee te zoeken; kennis van planten is niet nodig.

We verzamelen om 11 uur bij de fietsenrekken bij de ingang van De Bonte Wever, Stadsbroek 17, 9405 BK, Assen. We gaan ongeveer een uur op pad.

Aanmelding is niet nodig en deelname is gratis.

Floron, de landelijke organisatie voor onderzoek en bescherming van wilde planten, organiseert de Eindejaars Plantenjacht deze winter al voor de 12de keer. Vorig jaar eindigde het madeliefje op de eerste plaats als de meest gevonden bloeiende plant.

Datum en tijd: Dinsdag 30 december 2025 van 11:00 uur tot ongeveer 12:00 uur

Startpunt: Fietsenrekken bij de ingang van De Bonte Wever, Stadsbroek 17, 9405 BK, Assen

ZATERDAG 10 JANUARI - SNERTWANDELING VANAF LANDGOED DE BERENKUIL

Op zaterdagochtend 10 januari is er voor de leden van IVN en KNNV Assen en hun partners een Snertwandeling.

We vertrekken om 10.00 uur vanaf Landgoed De Berenkuil in Grolloo.

Onze natuurgidsen leiden je rond over het prachtige natuurterrein. Ze kennen het op hun duimpje, want 's zomers organiseren ze er ook wandelingen voor camping gasten. De Snertwandeling duurt ongeveer 1,5 uur. We wandelen een paar kilometer in een rustig tempo. Als we weer terug zijn staat in het restaurant een heerlijke kop snert of vegetarische soep voor u klaar. Als u liever niet mee wandelt maar wel graag komt eten, kom dan rond 12.00 uur naar restaurant het Bommelhoes op camping De Berenkuil.

De Snertwandeling is traditie getrouw een heel gezellige start van het nieuwe jaar voor KNNV en IVN. Het is een mooie gelegenheid om even samen bij te praten. U komt toch ook?!

parkeerterrein De Berenkuil

Datum en tijd: Zaterdag 10 januari 10.00 uur.

Locatie en parkeren: Landgoed De Berenkuil, De Pol 15, 9444 XE Grolloo. We parkeren buiten de camping op het terrein rechts van de poort (zie de foto), dus niet door de poort rijden.

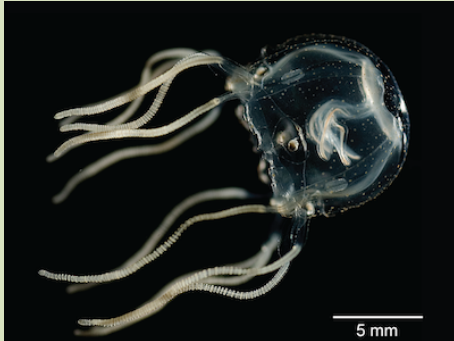
Kosten: € 7,50 voor een snert of vegetarische soep én een drankje. Het bedrag van € 7,50 geldt voor iedereen. Voordat u weer vertrekt dient u zelf af te rekenen in het restaurant.

Aanmelden: Bij Herman Spoelstra via secretaris@ivnassen.nl Bij aanmelden graag de namen aangeven van de personen die komen en/of u snert of vegetarische soep wil. Partners van leden van IVN of KNNV Assen zijn ook van harte welkom.

Als u niet mee wandelaar wel komt eten geef dat dan ook even door
Aanmelden kan t/m 4 januari.

Vervoer: Indien u geen vervoer heeft naar De Berenkuil dan kunt u dat aangeven in de mail die u stuurt bij het aanmelden.
We zorgen ervoor dat u dan van huis wordt opgehaald.

DONDERDAG 29 JANUARI - LEZING DIERENOGEN

Dooskwal foto: Jan Bielecki

Op uitnodiging van natuurorganisatie IVN-KNNV Assen geeft bioloog Ronald Petie op donderdagavond 29 januari 2026 een lezing over dierenogen. Kom kijken en luisteren en ontdek hoe vreemd en veelzijdig ogen in het dierenrijk zijn.

Ronald Petie doet al ruim 10 jaar onderzoek naar dierenogen. Aan de hand van bijzondere voorbeelden laat hij zien hoe dieren hun omgeving waarnemen en waarom dat anders – en vaak slimmer – is dan je zou denken. De lezing begint om 19.30 uur in het Duurzaamheidscentrum in het Asserbos.

Dieren zien de wereld vaak totaal anders dan wij. Sommige soorten nemen ultraviolet of gepolariseerd licht waar. Andere soorten hebben spiegels in hun ogen of kunnen alleen beweging herkennen. In de diepzee komen de meest bizarre oogvormen voor. Zo heeft de dooskwal wel 24 ogen.

Het bijwonen van de lezing kost € 2,50 voor leden van IVN-KNNV en € 5,00 voor niet-leden.
Aanmelden via activiteiten@ivnassen.nl.

Datum en tijd: Donderdag 29 januari 2026 van 19.30 uur tot ongeveer 21.00 uur

Locatie: Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2, 9401 SL Assen

Kosten: € 2,50 voor leden IVN-KNNV en € 5,- voor niet-leden (contant of pin)

Aanmelden: activiteiten@ivnassen.nl

WE GAAN WEER AAN DE SLAG MET MOSSEN EN KORSTMOSSEN

Vanaf januari gaan de mossenwerkgroep en de korstmossenwerkgroep weer het veld en het "lab" in. Het idee daarbij is dat we direct na een excursie (op de zaterdagen van 10.00 uur tot ongeveer 13.00 uur) op een daaropvolgende midweekse avond (van 19.30 uur tot 22.00 uur) materiaal dat we tijdens die excursies verzameld hebben, nader gaan bestuderen en determineren. Dat laatste doen we in de Bosrandzaal van het Duurzaamheidscentrum Assen (DCA) waar we microscopen en andere materialen ter beschikking hebben. Er is één gemeenschappelijke excursie voor de mossen en de korstmossen. Dat betreft de excursie naar de Gasterense Duinen.

Het programma is als volgt:

17 januari (mossenwerkgroep):

Excursie Stormbos (thema mossen op dood hout):

In het Exlooërbos heeft 50 jaar geleden een grote storm gewoed waarbij veel bomen omgegaan zijn. Die zijn blijven liggen. Dit bos wordt het "stormbos" genoemd.

21 januari: (mossenwerkgroep):

Workshop DCA meegenomen materiaal bestuderen.

foto: Dick Vuijk

- 7 februari (korstmossenwerkgroep):** excursie met als thema korstmossen op steen.
De plaats moet nog nader bepaald worden
(waarschijnlijk in Assen).
- 11 februari (korstmossenwerkgroep):** Algemene workshop korstmossen met inleiding.

- 21 februari (mossen- en korstmossenwerkgroepen):** Excursie Gasterense duinen
(thema terrestrische soorten op zand en
wat zich verder aandient).
- 25 februari (mossenwerkgroep):** Workshop DCA
meegenomen (mossen-)materiaal bestuderen
- 26 februari (korstmossenwerkgroep):** Workshop DCA
meegenomen (korstmossen-)materiaal bestuderen.
- 18 maart (mossenwerkgroep):** Workshop Veenmossen 1 (DCA)
- 25 maart (mossenwerkgroep):** Workshop Veenmossen 2 (DCA)

Veenmossen groeien veelal op gevoelige en tegelijk vaak moeilijk toegankelijke gebieden. Om te voorkomen dat we met een grote groep een gebied gaan vertrappen, is er voor gekozen geen excursie hiervoor te houden. Hans Colpa zal materiaal aanleveren (maar iedereen is natuurlijk vrij om ook materiaal mee te nemen). Tijdens de cursus die vorig jaar gehouden is, zijn de veenmossen niet aan de orde gekomen. Om deze reden zal Hans Colpa op de eerste avond een inleiding houden over veenmossen.

- 11 april (korstmossenwerkgroep):** excursie (plaats nog nader te bepalen;
thema: korstmossen op
bomen).

- 15 april (korstmossenwerkgroep):** Workshop DCA meegenomen materiaal
bestuderen.

Voor deelname is alleen verplicht dat je lid bent van KNNV of IVN.

Voorkennis is niet nodig, wel belangstelling!

Wil je meer weten, neem dan voor de mossen contact op met Hans Colpa
(h.colpa@home.nl) en voor de korstmossen met Dick Vuijk (post@dickvuijk.nl).

Voor elke excursie geldt een maximum van ca. 15 deelnemers; voor de excursie
naar de Gasterense duinen is het maximum 30.

foto: Dick Vuijk

Ben je nog geen lid van de Mossenwerkgroep of de Korstmossenwerkgroep en wil je aan (een van) de activiteiten meedoen, meld je dan aan als lid bij Hans of Dick. Kort voor de excursie/workshop ontvang je dan een uitnodiging met meer informatie.

Dick Vuijk

Oproepen

GROEN IDEE? KOM ER MAAR MEE!!

Heb je een goed idee voor IVN-KNNV Assen waar we het komende jaar mee aan de slag zouden kunnen gaan? Laat het ons weten!

We maken graag tijd in de bestuursvergadering van dinsdagavond 6 januari om er samen met jou over van gedachten te wisselen.

Je kunt je idee mailen naar Herman Spoelstra, het emailadres is
secretaris@ivnassen.nl.

Zou je wel eens een bestuursvergadering willen bijwonen, dan ben je van harte welkom. Laat het Herman even weten als je langskomt. De bestuursvergaderingen zijn altijd openbaar.

BERICHT VAN DE VOORZITTER: WIE NEEMT HET STOKJE OVER?

Ik heb om meerdere redenen besloten om me niet herkiesbaar te stellen voor een tweede termijn als voorzitter van IVN Assen.

De belangrijkste reden is dat ik serieus bezig wil gaan met het werven en vooral activeren van leden.

Dit is noodzakelijk om continuïteit van onze vereniging te waarborgen.

Om dit te bereiken willen we onder meer actiever te worden in de Asser wijken.

Daarnaast ga ik me ook bezig houden met het verbeteren van de contacten en samenwerking met andere groene verenigingen en organisaties. Dit biedt extra mogelijkheden voor alle partijen.

Door me niet herkiesbaar te stellen maak ik bovendien ruimte voor een nieuwe voorzitter met wellicht inspirerende energie en ideeën voor onze gecombineerde afdeling. Het IVN bestuur staat open voor het bespreken van de inhoud van de functie.

Dit betekent dat er op de ALV in maart a.s. een andere voorzitter gekozen zal worden. Als je je verkiesbaar wilt stellen of vrijblijvend meer informatie wilt over deze vacature, schroom dan niet om me te bellen (06-25167246), appen, mailen (voorzitter@ivnassen.nl) of aan te spreken.

Frank Huisman

Verslag

VERSLAG LANDELIJKE NATUURWERKDAG

Het werken in de DCA-tuin werd zoals gebruikelijk de afgelopen jaren afgesloten met een werkdag op de Landelijke Natuurwerkdag.

Dit jaar was deze gepland op zaterdag 1 november.

We waren met 10 deelnemers die ochtend. Er werd gezaagd, de laatste ongewenste groei gewied, (voorjaars) plantjes kregen de ruimte om te groeien en het bijenhotel kreeg nieuwe dakpannen.

Voor de diversiteit werden er inheemse biologische plantjes geplant en diverse voorjaarsbolletjes gepoot.

Komend voorjaar zullen we zien hoe ze zich deze winter hebben gehouden.

Alhoewel wij voorgaande jaren goed weer hadden tijdens de natuurwerkdag, lieten de weergoden ons dit keer in de steek.

Vanaf 11.00 uur regende het zo hard dat we gestopt zijn met de werkzaamheden. Hierdoor hadden we ruim de tijd om een aansprekende naam voor de DCA-tuin te kiezen.

Een oproep hiervoor heeft enige maanden geleden in de Nieuwsbrief gestaan. Hierop is een aantal namen binnengekomen waaruit gekozen kon worden. De meeste voorkeursstemmen kreeg **Asser Natuurtuin** ingezonden door Manja Smittenberg.

Een naam die weergeeft waar de tuin voor staat en wat je erin kunt verwachten. Manja krijgt het boek *Wilde Planten in eigen tuin* thuisbezorgd.

Omdat het bleef regenen ook na 13.00 uur zijn we vervroegd gestopt en kon ieder op tijd naar huis. Hiermee is het tuinseizoen 2025 afgelopen en we starten volgend jaar weer met NLdoet. Deze keer op 14 maart in de *Asser Natuurtuin*.

Geke Kooistra, Coördinator Asser Natuurtuin

VERNIEUWING NATUURGIDSENOPLEIDING: TWEE LEERLIJNEN

Gedreven door enthousiasme en liefde voor de natuur, laten IVN Natuurgidsen dagelijks mensen door heel het land de natuur beleven. De belangstelling voor de Natuurgidsenopleiding (NGO) blijft onverminderd groot. Toch blijkt de klassieke vorm van de NGO niet altijd haalbaar, zowel voor afdelingen om te organiseren als voor deelnemers om te volgen. Het is tijd voor vernieuwing: hoe maken we de opleiding flexibeler, meer divers en inclusiever?

Vorig jaar hebben 114 IVN'ers, 698 natuurgidsen en 551 geïnteresseerde deelnemers hun wensen en behoeftes gedeeld over de NGO tijdens het behoefteonderzoek. Dit jaar duiken we samen met natuurgidsen, cursuscoaches, meetlatters, opleidingsteams, educatiespecialisten, projectleiders en leden van de Cursushuis stuurgroep de ontwikkeling in. [Uit de eerste maaksessie](#) zijn twee leerlijnen gekomen: **natuurbegrip** en **gidsvaardigheden**.

Deze zijn ontworpen om de belasting voor zowel de opleider als deelnemer te verlagen, en om het organiseren van een NGO eenvoudiger en efficiënter te maken.

Tweede maaksessie

Na een afwisselend programma op 22 september in Bunnik kwam er veel waardevolle en constructieve feedback over de vernieuwde opzet. Alle prangende vragen rondom de vernieuwing zijn zorgvuldig genoteerd en worden richting de voorbereiding van de derde maaksessie meegenomen.

Wil je alvast meer weten over de opzet van de twee leerlijnen? Luister dan naar Rachel Owusu (projectleider educatie) en Erik de Kruif (IVN Zwolle) in [deze opname van het IVN Journaal](#).

IVN ASSEN DOET MEE AAN EXPEDITIE NIEUWE GEZICHTEN

Het bestuur van IVN Assen doet mee aan de IVN cursus "Expeditie Nieuwe Gezichten". Het doel van de cursus is het opdoen van inspiratie voor het op een andere manier werven van vrijwilligers, het activeren van leden en ideeën opdoen voor het enthousiast houden van vrijwilligers. De cursus loopt van november t/m maart, maar daarna lopen de activiteiten in de afdeling nog door. Omdat diverse IVN afdelingen uit Noord-Nederland aan de cursus meedoen leren we ook veel van elkaar.

Voorzitter Frank Huisman en secretaris en penningmeester Herman Spoelstra nemen voor IVN Assen deel aan de cursus. Zij hebben zich tot doel gesteld om in 2026 tien actieve leden te werven. "Hierdoor is de toekomst van IVN Assen beter gewaarborgd. En als er meer actieve leden zijn maakt dat de uitvoering van t Het aken leuker en minder belastend", aldus Frank.

De wijk Kloosterveen foto: Marcel Jurian de Jong

Buurt gericht werken in Kloosterveen

Het idee is ontstaan om meer buurt gericht te gaan werken. We gaan dat in de wijk Kloosterveen uitproberen. We willen graag dat een paar IVN leden, bij voorkeur uit Kloosterveen, ons helpen om contacten te leggen in de wijk en daar samen met ons activiteiten gaan organiseren. Lijkt het je leuk om mee te doen? Of wil je eerst meer informatie? Neem dan contact op met Frank Huisman via email adres: voorzitter@ivnassen.nl

STINKZWAMMEN IN ASSEN OOST

Het is al weer een paar jaar geleden dat ik in Assen-Oost deze drie soorten stinkzwammen vond, maar dit jaar is het weer raak: De inktviszwam, de grote stinkzwam en de kleine stinkzwam. Is het een wonder dat de beide laatste in hun Latijnse naamgeving naar mannelijke geslachtsdelen verwijzen? De grote heet *Phallus impudicus*, onbeschaamde penis, en de kleinste *Mutinus caninus*, hondepenis. Door hun geur van rot vlees trekken ze vliegen aan die met hun poten de sporenmasse verspreiden.

De inktviszwam komt oorspronkelijk uit Australië en is vermoedelijk meegekomen met Australisch militair materieel in de Tweede Wereldoorlog. Je vindt deze langs het Oude Spoorpad tussen de Lonerstraat en de Europaweg. Ze blijven vaak tot de eerste nachtvorsten, dus misschien staan ze er nog als deze Nieuwsbrief verschijnt.

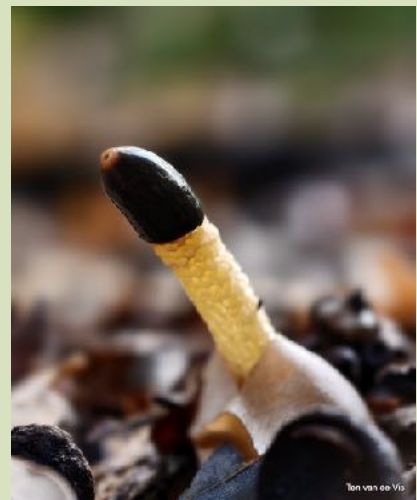
Vriendelijke groet, Ton van de Vis

inktviszwam

grote stinkzwam

kleine stinkzwam

DE NATUUR DIE ALTIJD VERRAST

Steeds laat ik me weer verrassen door wat er in de natuur zoal is te zien. Voor een groot deel van het jaar richt ik mijn aandacht (en de lens van de camera) op insecten, die laten zich voorlopig echter maar mondjesmaat zien. Dus moet ik op zoek naar andere, in mijn ogen, interessante onderwerpen. Daarom speur ik nu ook weer regelmatig naar paddenstoelen, en dan vooral naar paddenstoelen met een opvallende vorm of kleur. De afgelopen paar weken was ik op het Balloërveld, op Kampsheide en langs de oude spoorbaan tussen Assen en Rolde. Het werd geen rijke oogst, maar gelukkig zag ik toch een paar leuke 'natuurverschijnselen'. Vorig jaar heb ik ze gemist, maar onlangs stonden er weer enkele fraaie inktviszwammen op de vertrouwde plek. Ook

langs de oude spoorbaan, maar op een totaal andere plek, zag ik een paar leuke, voor mij nieuwe, paddenstoeltjes op een stobbe. Het bleek de dennenslijmknop, een Rode lijst soort. Deze paddenstoel verschijnt in het najaar, vaak pas na nachtvorst. In de laatste maanden van het jaar is de grond weer bezaaid met afgevallen bladeren en daartussen liggen redelijk veel slechts gedeeltelijk verkleurde exemplaren met daarin een mooie mijn. In dit geval heeft een rups van de zigzagbeukenmineermot zich tegoed gedaan aan het daar nog aanwezige 'verse' plantenweefsel. In de hoop een leuk onderwerp te vinden raap ik regelmatig dood hout op. Met een beetje geluk zit er op de onderkant iets interessants, zoals bijvoorbeeld een mannetje kleine wintervlinder. Maar ik zoek vooral naar slijmzwammen. Op het Balloërveld vond ik niet alleen de kleine wintervlinder, maar ook dit donkerbruin kelkpluisje. Het is een in ons land algemeen voorkomende slijmzwam die leeft op dood hout van vooral naaldbomen. Maar met een zekerheidsscore van 91% op Waarneming.nl is enige twijfel gerechtvaardigd, want het zwart draadwatje lijkt er sprekend op.

Met hartelijke groet, Luit Staghouwer

dennenslijmkop

zigzagbeukenmineermot

kleine wintervlinder

donkerbruin kelkpluisje

EINDE NIEUWSBRIEF

Kopij voor de volgende nieuwsbrief vóór 26 december 2025 sturen naar:

nieuwsbriefivn-knnv@ivnassen.nl

Graag met vermelding van het onderwerp van uw kopij.

KNNV afd. Assen

secre_assen@assen.knnv.nl

IVN Assen

Secr. Herman Spoelstra

secretaris@ivnassen.nl

redactie

Theo de Grijs

Wouter Reckman

Vertrouwenspersonen KNNV

<https://knnv.nl/over-knnv/knnv-organisatie/>

Vertrouwenspersonen IVN Assen

[https://www.ivn.nl/afdeling/assen/
overivnassen/vertrouwenscontactpersonen/](https://www.ivn.nl/afdeling/assen/overivnassen/vertrouwenscontactpersonen/)